

Hodnocení diplomové práce Karly Holubové na téma
Výklad náboženské svobody v evropské a mezinárodní praxi

Ve své diplomové práci se autorka věnovala koncepci náboženské svobody jako aktuálnímu problému evropské ochrany lidských práv. Analýza významu náboženské svobody a vývoje jejího aktuálního výkladu v soudní praxi je jistě vhodným tématem pro diplomovou práci na právnické fakultě. Zpracování tématu vyžaduje dobrou orientaci v systematice mezinárodní a evropské ochrany lidských práv a schopnost zpracovat klíčové poznatky vyplývající ze soudní judikatury.

Formální aspekty

Práce obsahuje 59 stran čistého textu. Práce je vybavena přiměřeně rozsáhlým seznamem použité literatury převážně v anglickém jazyce, ale také v českém jazyce. Výběr literatury odpovídá hlavnímu zaměření studie a umožňuje kritickou reflexi dané problematiky. Práce se sekundární literaturou a s poznámkami pod čarou je solidní a odpovídá úrovni diplomové práce.

Připojen byl také seznam použitých zkratk, který ulehčuje orientaci v textu. Práce je čtivá a psaná odborným jazykem. Z formálního hlediska diplomová práce jednoznačně splňuje kritéria kladená na tento druh vědecké studie.

Obsah

Kromě úvodu a závěru členila autorka svoji práci na tři kapitoly. Podle úvodu do práce vycházela autorka především z cíle poskytnout výklad náboženské svobody pomocí judikatury a stanovisek mezinárodních orgánů, a to zejména Evropského soudu pro lidská práva. Již v úvodu autorka zmínila relevantní problémy výkladu náboženské svobody, jakými jsou např. oprávněnost zásahů státní moci do vnitřní organizace náboženských společností nebo definice neutrálního postoje státu v náboženských otázkách. Systematika studie je z hlediska struktury analyzovaného problému vcelku vyvážená a v podstatě odpovídá stanoveným cílům. Zatímco kapitoly 2 a 3 pojednávají o historii náboženské svobody a systematice mezinárodní ochrany jen poměrně stručně, leží hlavní těžiště studie v kapitole 4, která je dále členěna na 4 podkapitoly.

První část práce velmi stručně představuje význam náboženské svobody v historickém kontextu. Autorka uvedla řadu relevantních dokumentů na vnitrostátní úrovni, které vyzdvihují náboženskou svobodu jednak jako součást mocenského uspořádání v Evropě a jednak jako klíčovou součást liberálního pojetí lidských práv. Autorka neopomenula zmínit

ani první kodifikační snahy na mezinárodní úrovni, které po první světové válce vyústily do uzavření mezinárodních smluv o ochraně národnostních i náboženských menšin. V druhé části práce se autorka věnovala přehledu mezinárodních institucí a dokumentů, které jsou do ochrany náboženské svobody zapojovány. Důraz kladla sice na judiciální nástroje včetně Evropského soudu pro lidská práva, ale stručně zmínila i relevantní dokumenty politické povahy. Ačkoliv je tato část práce velmi stručná, je z hlediska následné analýzy judikatury dostatečně výmluvná.

Ve čtvrté části práce představila autorka nejprve základní koncepci náboženské svobody v napětí mezi vnitřní a vnější dimenzí náboženských projevů a mezi individuální a kolektivní dimenzí ochrany. Co se týká kolektivní dimenze náboženské svobody, upozornila autorka na aplikační problémy související s registrací náboženských společností ze strany státu, s vnitřní autonomií náboženských společností a s majetkoprávními otázkami. Jako další problém vytipovala autorka ochranu náboženské svobody v rovině práva na vzdělání, a to s přihlédnutím k postavení rodičů a jejich náboženskému či filosofickému přesvědčení. Dotkla se i velmi aktuálního problému užívání náboženských symbolů v rámci výuky. Autorka se spolehnula především na popisnou metodu, ale místy odkázala i na kritické postoje k judikatuře ESLP. Možná by mohla v této souvislosti argumentovat i vlastní stanovisko.

V závěru práce autorka shrnula hlavní výsledky studie a prokázala, že hlavní cíle práce byly splněny. Podle autorky existuje na mezinárodní úrovni dostatek nástrojů na ochranu náboženské svobody. Dosavadní judikaturu ESLP a Výboru OSN pro lidská práva označila za vcelku konstantní (možná i konsistentní).

Celkové hodnocení

Diplomantka předložila kvalitní studii, která jak z formálního hlediska, tak i obsahově splňuje kritéria kladená na diplomovou práci na Právnické fakultě UK. Prokázala angažovaný vědecký přístup ke složitému tématu. Cíle práce považuji vcelku za splněné.

Práci doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou „velmi dobře“. V rámci ústní obhajoby by se mohla diplomantka vyjádřit k následujícím otázkám:

1. V čem spatřuje autorka hlavní rozdíly mezi principem sekularismu a principem neutrality v náboženských záležitostech? Lze pro všechny smluvní strany EÚLP předpokládat jednotné pojetí neutrality či sekularismu?
2. Jakou metodou je třeba řešit případy konfliktů mezi náboženskou svobodou a jinými lidskými právy zaručenými EÚLP? Autorka ve své práci představila řešení rozporu mezi

náboženskou svobodou zaměstnavatele a právem zaměstnance na respektování soukromého a rodinného života. Jak by autorka vnímala situaci, když věřící veřejně cituje z náboženských textů, které ovšem mohou být považovány za urážlivé vůči určitým menšinám nebo dokonce za podněcování k nenávistným projevům. Jak je třeba vykládat náboženské svobody v kontextu svobody projevu?

V Praze dne 14. května 2016

Doc. Dr.iur. Harald Scheu, Ph.D.